

سبب مشروطه

دکتر موسیٰ نجفی

شناخت تاریخی تحلیلی نهضت های اسلامی معاصر ایران

وانشعاع علون

انشاء الله تعالی بعد از سلام و درود بر سر محمد و آل محمد
 میسوس است که در این فصل در مورد مخالفان و موافقان مشروطیت
 در عهد امامزاده محمد باقر و امامزاده محمد تقی در این باب
 از طرف اول محمد و فدویان و سیدان که در این خصوص
 همسایگان محمد علی قزوینی و دیگران را که در این
 مقام در این باب در این کتاب ذکر کرده و در این
 و در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده

در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده
 در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده
 در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده

در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده
 در این کتاب ذکر کرده و در این کتاب ذکر کرده

فصل سوم: اندیشه سیاسی مشروطیت ایران ۷۱

درآمد ۷۳

۱. مشروطه اصیل ایرانی ۷۷

۲. مشروطه و مشروعه در اندیشه آیت الله نائینی ۸۵

۳. سیدجمال الدین اسدآبادی و جریان های اصلاحی عصر ناصری

..... ۹۳

۴. مدرس تر از مدرس می خواهیم ۱۰۳

۵. علل ملی شدن نفت ۱۲۵

۶. تأملی بر اندیشه اصلاح طلبی شیعه (۱) ۱۳۷

۷. تأملی بر اندیشه اصلاح طلبی شیعه (۲) ۱۵۷

فصل چهارم: به سوی تمدن اسلامی ۱۶۵

۱. آسیب شناسی مشروطیت با نگاه تمدنی ۱۶۷

۲. اصلاح طلبی غربی و فلسفه تجدد ایرانی ۱۷۹

۳. بازیابی تمدن اسلامی در عصر مشروطیت ۱۹۹

۴. نقد مشهورات در نهضت مشروطه ایران ۲۰۷

کتابنامه ۲۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

با درود و ثنا بر پیامبر اعظم، حضرت محمد ﷺ و بر خاندان معصوم و مطهرش  است. کتاب مشروطه‌شناسی مجموعه‌ای از مقاله‌ها و مصاحبه‌ها و گفتارهایی است که در دو دهه، درباره «نهضت بیداری اسلامی» در ایران، با افق مذهب شیعه و مکتب اهل بیت عصمت و طهارت  آماده و ارائه شده است. نقطه ثقل و محور اصلی این کتاب، عصر مشروطیت و نهضت مهمی است که در آن سال‌ها رخ داد. براین اساس، نهضت بیداری اسلامی را در ایران، می‌توان به بیداری اسلامی قبل و بعد از مشروطیت طبقه‌بندی کرد. اگر با این شاخص تاریخی و فکری بگوییم که مشروطیت رشد درخور توجهی در حرکت‌ها و جنبش‌ها و قیام‌های ایرانیان و حتی شیعیان و مسلمانان دیگر ایجاد کرده است، گزافه‌گویی نکرده‌ایم.

مطالب این نوشتار و تنظیم آن به نحوی است که به بسیاری از رؤس کلی و قواعد اساسی و مطالب کلیدی اشاره کرده است و هرچند مطالب آن تخصصی است، عموم مخاطبان و به خصوص جوانان و دانشجویان و طلاب، امکان استفاده از آن‌ها را دارند. خوانندگان این کتاب می‌توانند با شناختی که از این طریق به دست

می‌آورند، خط تاریخ را دنبال کنند و تاحدودی، نسبت‌ها و ارزش‌ها و جریان‌ها را بفهمند و آگاهی اجمالی دربارهٔ ساحت بیداری اسلامی در ایران کسب کنند. در پایان، از زحمات دوستان و همکاران عزیز، آقایان محمود فروزبخش و مصطفی مرتضوی که در گردآوری مطالب و تنظیم و ارائهٔ بهتر آن‌ها زحمات فراوانی کشیدند، تشکر بسیار می‌کنم. امید آن است اهل فضل و تحقیق با ارائهٔ پیشنهادها و انتقادهای خود، در پُربارتر شدن این حوزهٔ فکری ما را یاری کنند.

والسلام

موسی نجفی